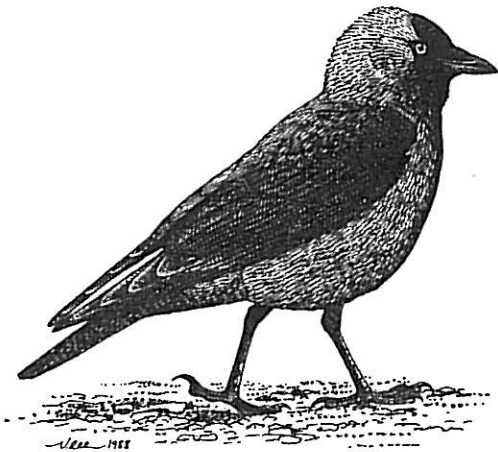

Kaie *Corvus monedula*

Global utbredelse

Kaia har en palearktisk utbredelse som går fra NV-Afrika, Sør- og Mellom-Europa, De britiske øyer og Sør-Fennoskandia østover gjennom Russland, Balkan og Lilleasia til Vest-Sibir, Turkestan, Kashmir og Nord-Iran.

De skandinaviske fuglene tilhører nominatunderarten, fra Finland og østover finnes den blekere russekaia *soemmerringii*. I Vest-Europa og Nord-Afrika har vi den mørkere *spermologus*.

Norsk utbredelse og habitatvalg

Hos oss har arten sin hovedutbredelse i jordbruksområdene på Østlandet, i Rogaland og rundt de indre delene av Trondheimsfjorden. Spesielt tallrik er den i traktene rundt Mjøsa, Randsfjorden og Tyrifjorden, samt i de nedre deler av Gudbrandsdalen. Den hekker også regelmessig enkelte steder langs kysten av Sørlandet, mens det bare er gjort enkelte sporadiske hekkefunn i de øvrige deler av Sør-Norge. Sammenlignet med Haftorn (1971) har arten utvidet sitt utbredelsesområde både på Østlandet og Sørlandet, og også Vestlandet nord for Boknafjorden. Fra Nord-Norge foreligger bare ett eneste hekkefunn, fra Rognan i Saltdal i 1981 (Fagerli m.fl. 1987).

Kaia er hos oss knyttet til dyrket mark, der den samtidig kan finne egnete reirplasser. Den finnes derfor ofte i parker, ved kirker, eller i tettbebyggelse. Den søker ofte føde på dyrket mark sammen med andre kråkefugler.

Bestandsstørrelse og bestandsutvikling

Den norske bestanden anslås til 1000-10.000 par. Antallet har sannsynligvis vært nokså stabilt i de senere årene, men bestanden har muligens økt noe i Trøndelag og på Jæren. Blant annet nevner ikke Haftorn (1971) kaia som hekkefugl i Trondheim, hvor

den nå er meget vanlig. Også den lille, isolerte hekkebestanden i Bergen synes å ha økt noe det siste tiåret, og arten har her begynt å hekke også i enkelte forsteder til bykjernen (S. Byrkjeland pers. medd.).

I de øvrige nordiske land (unntatt Island), hvor kaia er vesentlig mer tallrik enn hos oss, synes bestanden i de senere år å ha variert en god del. Kaiestanden har hatt en markert økning i Danmark, mens den har vært stabil i Sverige og vist en liten nedgang i Finland (Koskimies 1992).

Hekkebiologi

Kaia er en utpreget sosial fugl, og hekker vanligvis i kolonier. Både dette og kaias karakteristiske låt gjør at arten ofte setter sitt preg på området der den holder til, og at den er relativt lett å påvise. De fleste kaiene starter hekkingen når de er to år gamle, og de benytter ofte samme hekkelokalitet fra år til år. Kaia er den eneste av kråkefuglene våre som er hullruger. Reiret plasseres i hule trær, i fuglekasser, i skorsteinspiper, huller i bygninger, i bergvegger og liknende. Eggleggingen starter hos oss i slutten av april eller først i mai. Det vanlige eggantallet er 4 eller 5 egg. Eggene ruges i 17-18 døgn utelukkende av hunnen, som også er alene om å varme ungene. Ungene forlater reiret etter vel fire uker, men familien holder sammen i lang tid etter dette.

Trekkforhold

Kaia overvintrer regelmessig her i landet helt nord til Trøndelag. Kaiene utgjør således et ikke ubetydelig innslag i de store flokkene med kråkefugl som holder til i Trondheim om vinteren. I vinterhalvåret streifer kaiene rundt i små og store flokker, og de kan da blant annet oppsøke avfallsplasser. Enkelte kaier trekker i oktober-november til Danmark, Kontinentet og De britiske øyer. Returen herfra foregår i februar-april.

Øystein Ålbu

Kaie *Corvus monedula*

- 141 ● Konstatert hekking
- 39 ● Sannsynlig hekking
- 65 ● Mulig hekking

Detaljeringsgrad: 10 x 10 km

